Euroopan parlamentti
2014-2019

Istuntoasiakirja

B8-0341/2017

15.5.2017

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Syyriaa koskevasta EU:n strategiasta
(2017/2654(RSP))

Barbara Lochbihler, Bodil Valero, Ernest Urtasun, Florent Marcellesi, Jordi Solé, Tamás Meszerics, Claude Turmes
Verts/ALE-ryhmän puolesta

B8-0341/2017

Euroopan parlamentin päätöslauselma Syyriaa koskevasta EU:n strategiasta (2017/2654(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Syyriasta,

– ottaa huomioon YK:n ihmisoikeussopimukset, joissa Syyria on osapuolena,

– ottaa huomioon vuoden 1949 Geneven sopimukset ja niiden lisäpöytäkirjat,

– ottaa huomioon vuoden 2012 Geneven julkilausuman,

– ottaa huomioon Syyriaa koskevat YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat,

– ottaa huomioon Syyriaa koskevat neuvoston päätelmät, myös 3. huhtikuuta 2017 annetut päätelmät, joissa hyväksyttiin Syyriaa koskeva EU:n strategia, sekä 14. huhtikuuta 2017 julkaistun komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission yhteisen tiedonannon EU:n Syyrian-strategian osatekijöistä,

– ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausumat Syyriasta,

– ottaa huomioon Syyrian ja sitä ympäröivän alueen tukemiseksi Brysselissä 4. ja 5. huhtikuuta 2017 järjestetyn Supporting the Future of Syria and the Region -konferenssin puheenjohtajien julkilausuman,

– ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusneuvoston perustaman Syyrian tilannetta käsittelevän riippumattoman kansainvälisen tutkintalautakunnan raportit ja YK:n ihmisoikeusneuvoston antamat päätöslauselmat Syyrian arabitasavallasta,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,

A. ottaa huomioon, että Syyrian sodasta on tullut yksi pahimmista humanitaarisista kriiseistä, joita maailmassa on toisen maailmansodan jälkeen ollut, ja sen Syyrian kansaan kohdistuvat tuhoisat seuraukset jatkuvat; ottaa huomioon, että ulkoisten toimijoiden tukema ja pahentama konflikti aiheuttaa yhä suurempaa epävakautta laajemmalla alueella;

B. ottaa huomioon, että Syyriassa on konfliktin alettua vuonna 2011 kuollut ainakin 400 000 ihmistä, enimmäkseen siviilejä; ottaa huomioon, että 13,5 miljoonaa ihmistä eli lähes kolme neljännestä jäljelle jääneestä väestöstä on erittäin kiireisen humanitaarisen avun tarpeessa ja että tähän määrään sisältyy yli kuusi miljoonaa siirtymään joutunutta ja yli viisi miljoonaa piiritetyillä ja vaikeasti saavutettavilla alueilla elävää ihmistä; ottaa huomioon, että yli viisi miljoonaa syyrialaista on joutunut pakenemaan ulkomaille;

C. toteaa, että kansainvälisen oikeuden mukaan sotivien osapuolten on toteutettava asianmukaisia toimia siviiliväestön ja siviilikohteiden suojelemiseksi; ottaa huomioon, että kaikki osapuolet ja erityisesti Syyrian hallinto ja sen liittolaiset ovat syyllistyneet laajamittaisiin ja toistuviin ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksiin; huomauttaa, että YK:n tutkintalautakunta, YK:n pääsihteeri ja YK:n ihmisoikeusvaltuutettu ovat todenneet, että Syyriassa on tehty rikoksia ihmisyyttä vastaan sekä sotarikoksia;

D. toteaa, että Syyrian konfliktissa on syyllistytty ilman oikeudenkäyntiä suoritettuihin teloituksiin, kidutukseen ja julmaan kohteluun, tahdonvastaisiin katoamisiin sekä joukkopidätyksiin ja mielivaltaisiin pidätyksiin, siviileihin kohdistuneisiin kohdennettuihin ja umpimähkäisiin hyökkäyksiin, kollektiivisiin rangaistuksiin, hyökkäyksiin terveydenhuoltohenkilökuntaa vastaan ja elintarvikkeiden ja veden saannin estämiseen; ottaa huomioon, että Assadin hallinto on saatujen tietojen mukaan vastuussa vankiloissaan tehdyistä lukuisista hirttämisistä, laajamittaisesta kidutuksesta ja useista ilman oikeudenkäyntiä suoritetuista teloituksista; huomauttaa, että kaikki nämä rikokset ovat toistaiseksi jääneet rankaisematta; ottaa huomioon, että Assadin hallinnon ja aseistettujen oppositioryhmien käyttämä siviilien nälkään näännyttäminen sotataktiikkana piiritetyillä asuinalueilla merkitsee selvästi kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaamista;

E. ottaa huomioon, että alueellisen laajentumisen riski on edelleen suuri, sillä jotkut alueelliset toimijat sekaantuvat edelleen tilanteeseen, kuten Turkki, joka äskettäin teki uusia ilmaiskuja kurditaistelijoita vastaan;

F. ottaa huomioon, että Assadin joukkojen väitetään käyttäneen kemiallisia aineita siviilien vahingoittamiseksi ja tappamiseksi; ottaa huomioon, että joukkotuhoaseita käytettiin siviilejä vastaan viimeksi 4. huhtikuuta 2017 Khan Sheikhounin kaupungissa Idlibin maakunnassa, jossa kuoli vähintään 70 siviiliä, joista monet lapsia, ja loukkaantui lisäksi satoja; ottaa huomioon, että Venäjä käytti veto-oikeuttaan 12. huhtikuuta 2017 torjuakseen YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman, jossa olisi tuomittu kemiallisten aseiden väitetty käyttö Syyriassa ja kehotettu Syyrian hallitusta tekemään yhteistyötä tapauksen tutkinnassa;

G. toteaa, että oikeus, oikeusvaltioperiaate ja rankaisemattomuuden torjunta ovat rauhan ja konfliktinratkaisuponnistelujen perusosatekijöitä;

H. ottaa huomioon, että Venäjä, Iran ja Turkki pääsivät Astanassa, Kazakstanissa 4. toukokuuta 2017 sopimukseen neljän turvavyöhykkeen perustamisesta; ottaa huomioon, että kolmen allekirjoittajamaan on tarkoitus toimia uusittavan kuuden kuukauden aselevon takaajina myös lähettämällä paikan päälle aseistettuja tarkkailijoita; ottaa huomioon, että tässä sopimuksessa Assadin hallintoa vaaditaan lopettamaan kaikki lennot näiden alueiden yli sekä vaaditaan päästämään humanitaarinen apu esteettä kapinallisten hallinnassa oleville alueille; ottaa huomioon, että uusi YK:n johdolla käytävä neuvottelukierros jatkuu tällä viikolla Genevessä ja toiset, Venäjän johdolla käytävät neuvottelut ovat suunnitteilla järjestettäviksi heinäkuun puolivälissä Kazakstanissa;

I. ottaa huomioon, että neuvosto hyväksyi 3. huhtikuuta 2017 Syyriaa koskevan EU:n strategian, johon sisältyvät komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja

turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission yhteinen tiedonanto EU:n strategian osatekijöistä sekä siihen liittyvät neuvoston päätelmät; ottaa huomioon, että tässä strategiassa keskitytään kuuteen osa-alueeseen, jotka ovat sodan lopettaminen aidon poliittisen siirtymän avulla, tarkoituksenmukaisen ja osallistavan siirtymävaiheen edistäminen, kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien syyrialaisten humanitaarisiin tarpeisiin vastaaminen, demokratian ja ihmisoikeuksien edistäminen, sotarikoksista vastuuseen saamisen edistäminen sekä Syyrian väestön ja yhteiskunnan selviytymiskyvyn tukeminen;

J. ottaa huomioon, että EU toimi yhteispuheenjohtajana 5. huhtikuuta 2017 Syyrian ja sitä ympäröivän alueen tulevaisuuden tukemiseksi järjestetyssä konferenssissa, joka keräsi yhteen edustajia yli 70 maasta sekä kansainvälisistä järjestöistä ja Syyrian ja muiden maiden kansalaisyhteiskunnasta; ottaa huomioon, että tässä kokouksessa sovittiin kattavasta lähestymistavasta Syyriaan kriisiin;

K. ottaa huomioon, että EU on suurin humanitaarisen avun antaja Syyriassa ja naapurimaissa, sillä se on lahjoittanut kriisin alkamisen jälkeen yli 9 miljardia euroa;

1. pitää valitettavana, ettei poliittisen ratkaisun löytämisessä ole edistytty Syyrian konfliktiin kuuden hirvittävien väkivaltaisuuksien ja inhimillisen kärsimyksen vuoden jälkeen; muistuttaa, että konfliktiin ei ole kestävää sotilaallista ratkaisua, ja vaatii lopettamaan välittömästi vihamielisyydet, purkamaan piiritykset ja päästämään kaiken humanitaarisen avun esteettä maahan sekä vaatii kaikkia osapuolia suojelemaan humanitaarisia avustustyöntekijöitä;

2. panee helpottuneena merkille selvästi havaittavissa olevan hengähdystauon taisteluissa suuressa osassa maata sen jälkeen, kun Venäjä ja Turkki saivat neuvottelut vihamielisyyksien lopettamisesta päätökseen joulukuussa 2016; pitää varovaisen optimistisesti ilahduttavana Astanassa äskettäin saavutettua sopimusta turvavyöhykkeiden perustamisesta; kehottaa kolmea Astanan takaajaa varmistamaan tulitauon noudattamisen; vaatii VII lukuun perustuvia YK:n valtuuksia, joilla olisi käynnistettävä YK-joukkojen järeä käyttöönotto tilanteen valvomiseksi niin kutsutuilla turvavyöhykkeillä ja niiden ympärillä;

3. ilmaisee toiveensa siitä, että Venäjän johtamat diplomaattiset hankkeet voivat auttaa tehostamaan kansainvälisiä ponnisteluja poliittisen ratkaisun löytämiseksi; toistaa tässä yhteydessä, että etusija on edelleen annettava YK:n johtamalle Geneven prosessille, ja tukee YK:n Syyrian-erityislähettilään Staffan de Misturan ponnisteluja todellisen poliittisen siirtymän neuvottelemiseksi YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2254 mukaisesti konfliktin osapuolten kanssa keskeisten kansainvälisten ja alueellisten toimijoiden tuella; korostaa, että on tärkeää ottaa kaikki etniset ja uskonnolliset vähemmistöt mukaan Syyrian tulevaisuutta ja hallintorakennetta koskeviin neuvotteluihin;

4. tuomitsee jälleen kerran jyrkästi julmuudet ja laajamittaiset ihmisoikeusloukkaukset sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset, joihin Assadin hallinnon joukot ovat liittolaistensa tuella syyllistyneet ja joihin ovat syyllistyneet myös valtiosta riippumattomat aseistetut ryhmät, erityisesti Isis/Da’esh ja Jabh Fateh al-Sham;

5. tuomitsee 4. huhtikuuta 2017 Khan Sheikhounin alueelle Idlibin maakunnan eteläosassa tehdyn hirvittävän kemiallisen iskun, joka oli viimeisin useista Syyrian konfliktin aikana tehdyistä kemiallisista iskuista; pitää myönteisenä kemiallisten aseiden kieltojärjestön (OPCW) tutkintaa ja vaatii tekijöiden vastuuseen saattamista;

6. pitää myönteisenä Syyria koskevan EU:n strategian hyväksymistä, sillä se tarjoaa vankan ja kattavan pohjan EU:n tehostetulle toiminnalle niin konfliktin aikana kuin sen jälkeenkin;

7. korostaa kuitenkin, että Syyriaa koskeva EU:n strategia ei saisi estää EU:ta jatkamasta pragmaattista ja joustavaa lähestymistapaa lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, mikä mahdollistaa diplomaattisen aseman säilyttämisen sekä vaikuttamisen poliittisten neuvottelujen tulosten hiomiseen;

8. tukee täysimääräisesti komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kädenojennusta konfliktin alueellisille ja paikallisille toimijoille sekä pyrkimyksiä yhteisen pohjan löytämiseksi rauhalle ja keskustelujen avaamiseksi Syyrian tulevaisuudesta;

9. pitää myönteisenä sitä, että Syyriaa koskevassa EU:n strategiassa painotetaan Syyrian väestön ja yhteiskunnan selviytymiskyvyn tukemista; kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita tukemaan Syyrian kansan ja kansalaisyhteiskunnan valmiuksien kehittämistä myös sellaisten toimijoiden kanssa ja avulla, jotka edistävät ihmisoikeuksia, tasa-arvoa (sukupuolten tasa-arvo ja vähemmistöjen oikeudet mukaan luettuna), demokratiaa ja vaikutusvaltaa, ja mahdollisuuksien mukaan käynnistämään jo tämän prosessin Syyriassa vapautetuilla alueilla ja sellaisten pakolaisten kanssa, jotka elävät maanpaossa tällaisilla alueilla tai Euroopassa; korostaa, että kyseisellä valmiuksien kehittämisellä olisi tuettava syyrialaisia siirtymävaiheen hallinnassa (esimerkiksi tiedotusvälineiden sääntelyn, hallinnon hajauttamisen, kuntien hallinnon ja perustuslain laatimisen aloilla) ottaen asianmukaisesti huomioon naisten tarpeet ja merkitys;

10. pitää ilahduttavina Brysselissä 4.–5. huhtikuuta 2017 Syyrian ja sitä ympäröivän alueen tulevaisuuden tukemiseksi järjestetyn konferenssin johtopäätöksiä; korostaa, että humanitaariset tarpeet säilyvät tulevina vuosina kriittisinä ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita takaamaan pitkän aikavälin sitoutumisensa Syyrian humanitaaristen tarpeiden ja jälleenrakennustarpeiden täyttämiseen;

11. on tyytyväinen siihen, että EU on sitoutunut jatkamaan humanitaarista apua Syyrian naapurimaille, jotka ovat ottaneet vastaan miljoonia pakolaisia; kehottaa kuitenkin EU:n jäsenvaltioita sitoutumaan lujemmin vastuun jakamiseen, jolloin syyrialaispakolaiset saisivat suojelua muualta kuin välittömästä läheisyydestä uudelleensijoittamisen, humanitaarisiin syihin perustuvien vastaanottojärjestelmien, perheiden helpomman yhdistämisen tai joustavampien viisumimääräysten avulla;

12. pitää myönteisenä sotarikoksia koskevan vastuuvelvollisuuden edistämistä Syyriaa koskevan EU:n strategian keskeisenä alana; vaatii kuitenkin lisätoimia tällä alalla myös ottamalla käyttöön EU:n yhteisen toimintalinjan koordinoitua vastuuvelvollisuutta koskevaksi strategiaksi Syyriassa tehtyjen sotarikosten suhteen ja kehottaa komission

varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa omaksumaan aloitteellisen roolin tässä asiassa;

13. toistaa pyyntönsä, että EU ja sen jäsenvaltiot tarkastelisivat yhdessä samanmielisten maiden kanssa mahdollisuuksia perustaa Syyrian sotarikostuomioistuin, sillä aikaa kun tapausten viemistä Kansainväliseen rikostuomioistuimeen odotetaan; pyytää jäsenvaltioita ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimiin väitettyjen tekijöiden saattamiseksi vastuuseen soveltamalla etenkin yleistoimivallan periaatetta sekä tutkimalla rikoksia ja asettamalla syytteeseen ne EU:n kansalaiset, jotka ovat vastuussa Syyriassa tapahtuneista julmuuksista;

14. kehottaa jäsenvaltioita ja niiden liittolaisia, etenkin Yhdysvaltoja, varmistamaan, että niiden osallistuminen kansainvälisen liittouman toimintaan ja sotilaallinen yhteistyö konfliktin osapuolten kanssa on avointa, vastuullista sekä kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan ja humanitaarisen oikeuden mukaista;

15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerille, YK:n ja Arabiliiton Syyrian-erityislähettiäälle, kansainvälisen Syyrian tukiryhmän jäsenille ja kaikille Syyrian konfliktin osapuolille.